

ZAŁĄCZNIK NR 3

DO MIĘDZYOPERATORSKIEJ UMOWY DYSTRYBUCYJNEJ (MUD)

NR [***]

POROZUMIENIE O WSPÓŁPRACY

§ 1. WSTĘP I DEFINICJE

1. Niniejsze Porozumienie stanowi załącznik do Międzyoperatorskiej Umowy Dystrybucyjnej i określa warunki współpracy techniczno – organizacyjnej pomiędzy OSD a OSDW.
2. Na potrzeby Porozumienia, przyjmuje się następujące definicje:

Chromatograf	urządzenie elektroniczne wykonujące analizę próbek Paliwa gazowego metodą chromatograficzną, celem określenia parametrów jakościowych badanego Paliwa gazowego, w tym Ciepła spalania
Dane bieżące	Dane pozyskane z Układów pomiarowych, aktualne na moment generowania zapytania przez system informatyczny działający w czasie rzeczywistym.
Dane odczytowe	Dane pozyskane do systemów billingowych z Układów pomiarowych bez korekcji objętości i bez rejestracji, określające stan liczydła mechanicznego gazomierza, odczytywane bezpośrednio przez OSD.
Dane operatywne	Dane generowane raz na Dobę gazową w wyniku agregacji Danych rejestrowanych, poddanych, o ile występuje taka potrzeba, ręcznej lub automatycznej korekcji, występujące w różnych/kolejnych wersjach w danej Dobie gazowej, przy czym w każdej kolejnej wersji są to dane o nie gorszej jakości niż w wersji wcześniejszej.
Dane pomiarowe	Dane pozyskane z Układów pomiarowych zainstalowanych w MFPWY _{OSDW} , MFPWE _{OSDW} lub z technologicznych obiektów gazowych zlokalizowanych wewnątrz Systemu dystrybucyjnego, które w zależności od sposobu pozyskania i etapu przetwarzania tych danych przyjmują charakter <i>Danych odczytowych</i> , <i>Danych rejestrowanych</i> , <i>Danych operatywnych</i> , <i>Danych rozliczeniowych</i> .
Dane rejestrowane	Dane zarejestrowane w pamięci urządzeń pomiarowych pozyskiwane bezpośrednio, bez przeliczeń, agregacji, korekt, uzupełnień – tzw. „dane surowe”.
Dane rozliczeniowe	Dane generowane na bazie Danych operatywnych na koniec Okresu rozliczeniowego, uzupełnione, skorygowane

	i zatwierdzone, umożliwiające rozliczenie usług świadczonych przez OSD.
Dyspozycja	Komórka organizacyjna OSD lub OSDW pełniąca całodobowy operacyjny nadzór nad systemem dystrybucyjnym.
Operator	OSD lub OSDW.
System informatyczny	Zespół współpracujących ze sobą urządzeń, programów, procedur przetwarzania informacji i narzędzi programowych zastosowanych w celu przetwarzania danych.
Rozporządzenie	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 września 2007 r. w sprawie sposobu i trybu wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego (Dz. U. Nr 178 poz. 1252).

3. Nagłówki i tytuły użyte w Porozumieniu zostały zamieszczone jedynie dla zwiększenia przejrzystości tekstu i nie będą miały wpływu na jego wykładnię.
4. Z wyjątkiem zwrotów lub skrótów zdefiniowanych odrębnie w Porozumieniu, wszelkie zwroty pisane w Porozumieniu z dużej litery oraz skróty używane w Porozumieniu mają takie samo znaczenie jak zwroty i skróty zdefiniowane w MUD, IRiESD OSD lub w Taryfie OSD.
5. Wszystkie załączniki stanowią integralną część Porozumienia.

§ 2. ZASADY SKŁADANIA PROGNOZ TRANSPORTOWYCH PRZEZ OSDW

1. OSDW składa Prognozę transportową na każdą Dobę gazową dla MFPWY_{OSDW} w przypadku gdy przysługująca OSDW w tym Punkcie Moc umowna lub suma Mocy umownych jest na poziomie co najmniej 4580 kWh/h dla Obszaru dystrybucyjnego E lub 3800 kWh/h dla Obszaru dystrybucyjnego Lw.
2. Tryb i procedury składania Prognoz transportowych określony jest w IRiESD.
3. Format plików i sposób przekazywania Prognoz transportowych jest określany przez OSD i udostępniony na stronie internetowej OSD.

§ 3. ZASADY PRZEKAZYWANIA INFORMACJI O ALOKOWANYCH ILOŚCIACH PALIWA GAZOWEGO NA PUNKTACH ZLOKALIZOWANYCH NA POŁĄCZENIU SYSTEMÓW WSPÓŁPRACUJĄCYCH

1. Alokacje otrzymywane przez OSD od OSDW, dotyczące ilości Paliwa gazowego w MFPWY_{OSDW} lub MFPWE_{OSDW}, będą wykonywane przez OSDW zgodnie z IRiESD.
2. Wymiana danych na potrzeby wykonania przez OSD Alokacji rozliczeniowych oraz operatywnych odbywa się na zasadach określonych w Regulaminie obsługi PZD stanowiącym **Załącznik Nr 6** do MUD, a do dnia wdrożenia przez OSD funkcjonalności umożliwiających wymianę danych w trybie określonym w **Załączniku Nr 6** do MUD, wymiana danych odbywa się zgodnie z procedurą określoną przez OSD, przy czym w chwili zawarcia MUD obowiązuje procedura stanowiąca **Załącznik Nr 7** do MUD.

§ 4. ZASADY WYMIANY INFORMACJI, W TYM SPECYFIKACJE FORMATU DANYCH I PROTOKOŁÓW KOMUNIKACJI UMOŻLIWIAJĄCYCH WSPÓŁPRACĘ SYSTEMÓW WYMIANY INFORMACJI

1. Wymiana danych pomiędzy serwerami pośredniczącymi Operatorów będzie się odbywać poprzez protokół GazModem lub inny protokół uzgodniony między Stronami.

2. Strony zobowiązują się do stosowania uzgodnionej specyfikacji formatu danych i protokołów komunikacji.

§ 5. ZASADY UDOSTĘPNIANIA DANYCH POMIAROWYCH

1. Strona, której przysługuje tytuł prawny do MFPWY_{OSDW} lub MFPWE_{OSDW} zobowiązuje się do nieodpłatnego i bieżącego udostępniania Danych pomiarowych w zakresie określonym w IRIESD OSD. Udostępnianie odbywa się bezpośrednio z Systemu informatycznego Strony udostępniającej do Systemu informatycznego drugiej Strony.
2. Jeżeli udostępnianie danych, w trybie określonym w ust. 1, nie jest możliwe z uwagi na uwarunkowania techniczne, w tym nie jest możliwe przekazywanie kompletu Danych bieżących, wówczas udostępnianie danych następować będzie przy wykorzystaniu urządzeń telemetrycznych podłączonych bezpośrednio do Układów pomiarowych zainstalowanych w MFPWY_{OSDW} lub MFPWE_{OSDW}.
3. Strony informują się wzajemnie o uruchomieniu transmisji danych w MFPWY_{OSDW} lub MFPWE_{OSDW}.
4. Wprowadzenie, zmiana lub aktualizacja systemów informatycznych, która może skutkować koniecznością przebudowy systemów informatycznych drugiej Strony, wymaga powiadomienia drugiej Strony z co najmniej z 6-miesięcznym wyprzedzeniem. Zmiana lub aktualizacja systemu informatycznego niewymagająca przebudowy systemu informatycznego drugiej Strony wymaga powiadomienia drugiej Strony z co najmniej z miesięcznym wyprzedzeniem.
5. Dla potrzeb zdalnego pozyskiwania Danych bieżących, Danych pomiarowych i Danych operatywnych, w przypadku braku możliwości udostępniania Danych w trybie określonym w ust. 1, Stronom przysługuje prawo do instalacji własnych urządzeń telemetrycznych podłączonych bezpośrednio do Układów pomiarowych zainstalowanych w MFPWY_{OSDW} lub MFPWE_{OSDW}, do których to punktów tytuł prawny przysługuje drugiej Stronie. Każda ze Stron pokrywa koszty eksploatacji własnych urządzeń telemetrycznych. Montaż urządzeń telemetrycznych, na zasadach określonych w zdaniach poprzedzających, wymaga uzgodnienia ze Stroną dysponującą tytułem prawnym do MFPWY_{OSDW} lub MFPWE_{OSDW}.
6. Dane, o których mowa w ust. 5, nie mają charakteru rozliczeniowego, a ewentualne rozbieżności pomiędzy tymi danymi a ostatecznymi Danymi rozliczeniowymi nie mogą stanowić podstawy do jakichkolwiek roszczeń Strony otrzymującej takie dane.
7. Zasady przekazywania danych, w trybie określonym w ust. 1 - 6 dotyczą następujących danych:
 - 1) Danych pomiarowych,
 - 2) Danych bieżących dotyczących przepływu chwilowego w warunkach normalnych, przepływu chwilowego w warunkach roboczych, ciśnienia i temperatury gazu na Układzie pomiarowym,
 - 3) Danych bieżących dotyczących wielkości ciśnienia wyjściowego i temperatury gazu na wyjściu,
 - 4) Ciepła spalania,
 - 5) zdarzeń zapisywanych w pamięci przeliczników objętości,
 - 6) Danych operatywnych,
 - 7) Danych rozliczeniowych.

§ 6. ZASADY SPORZĄDZANIA I UZGADNIANIA PROTOKOŁÓW ROZLICZENIOWYCH

1. Strona dysponująca Danymi pomiarowymi na połączeniu Systemów współpracujących przekaże drugiej Stronie protokół rozliczeniowy dla każdego MFPWY_{OSDW} lub MFPWE_{OSDW} zawierający określenie:
 - 1) miesięcznej objętości i ilości Paliwa gazowego oraz maksymalnego wykonania Mocy umownej - do 2 (drugiego) dnia roboczego do godziny 10:00 po zakończeniu każdego Miesiąca gazowego,

- 2) średnioważonego Ciepła spalania dla MFPWY_{OSDW} lub MFPWE_{OSDW} - do 2 (drugiego) dnia kalendarzowego do godziny 10:00 po zakończeniu każdego Miesiąca gazowego,
Wzór protokołu rozliczeniowego, o którym mowa powyżej, stanowi **Załącznik Nr 2** do Porozumienia.
2. Uzgodnienie protokołu rozliczeniowego, o którym mowa w ust. 1, nastąpi w terminie do 3 (trzeciego) dnia roboczego do godziny 14:00 miesiąca następnego po miesiącu podlegającym rozliczeniu.
3. Do 3 (trzeciego) dnia kalendarzowego do godz. 15:00, po zakończeniu Miesiąca gazowego, nastąpi opublikowanie na stronie internetowej OSD danych dotyczących średniej ważonej wartości ciepła spalania paliw gazowych ciepła spalania dla ORCS, w którym jest zlokalizowany dany MFPWY_{OSDW} lub MFPWE_{OSDW}.

§ 7. ZASADY PROWADZENIA RUCHU I EKSPLOATACJI SIECI GAZOWYCH ZLOKALIZOWANYCH NA POŁĄCZENIU SYSTEMÓW WSPÓŁPRACUJĄCYCH

1. Granicę własności na połączeniu Systemów współpracujących OSD i OSDW określa **Załącznik Nr 3** do Porozumienia, przy czym w przypadku sprzeczności pomiędzy postanowieniami tego Załącznika a Umową o przyłączenie na podstawie której dany punkt został przyłączony, pierwszeństwo przysługuje postanowieniom Umowy o przyłączenie.
2. Wykaz MFPWY_{OSDW} lub MFPWE_{OSDW}, wraz z ich podstawowymi parametrami technicznymi, zawiera **Załącznik Nr 1** do Porozumienia.
3. Dane osób odpowiedzialnych za ruch i eksploatację Systemów współpracujących znajdują się w **Załączniku Nr 5** do MUD.

§ 8. ZASADY PROWADZENIA REMONTÓW I MODERNIZACJI W SYSTEMACH WSPÓŁPRACUJĄCYCH, W TYM W SZCZEGÓLNOŚCI ZASADY UZGADNIANIA HARMONOGRAMÓW, REMONTÓW, MODERNIZACJI I PRAC W SYSTEMACH WSPÓŁPRACUJĄCYCH, O ILE MAJĄ ONE WPŁYW NA WARUNKI PRACY DRUGIEGO SYSTEMU WSPÓŁPRACUJĄCEGO

1. Strony dołożą wszelkich starań, aby skoordynować terminy prowadzenia prac remontowych i modernizacyjnych mających wpływ na pracę Systemów współpracujących.
2. OSDW jest zobowiązany do informowania OSD do 30 września bieżącego roku o zakresie prac planowanych w kolejnym roku kalendarzowym na jego sieciach lub instalacjach, które mogą wpłynąć na warunki odbioru Paliwa gazowego w MFPWY_{OSDW} lub MFPWE_{OSDW}, w tym na ograniczenia ilości odbieranego Paliwa gazowego.
3. Prace remontowe lub modernizacyjne w obrębie Systemu współpracującego, mające wpływ na parametry umownych ilości, ciśnienia i jakości Paliwa gazowego dystrybuowanego do drugiego Systemu współpracującego lub skutkujące ograniczeniem dystrybucji Paliwa gazowego w MFPWY_{OSDW} lub MFPWE_{OSDW}, zostaną uzgodnione pisemnie pomiędzy Stronami na co najmniej dwadzieścia jeden (21) dni przed ich rozpoczęciem, z zastrzeżeniem ust. 4 - 5
4. W uzasadnionych przypadkach Strony mogą uzgodnić pisemnie przeprowadzenie prac remontowych lub modernizacyjnych w obrębie Systemu współpracującego, które mają wpływ na parametry umownych ilości, ciśnienia i jakości Paliwa gazowego dystrybuowanego do drugiego Systemu współpracującego, na mniej niż dwadzieścia jeden (21) dni przed dniem rozpoczęcia tych prac.
5. Strony zobowiązują się do pisemnego uzgodnienia przeprowadzenia prac innych niż wymienione w ust. 2 w terminie krótszym niż na dwadzieścia jeden (21) dni przed ich wykonaniem, o ile konieczność wykonania takich prac jest skutkiem Awarii lub innych zdarzeń, których mimo zachowania należytej staranności nie można było wcześniej przewidzieć.
6. W przypadku prac mających wpływ na funkcjonowanie Systemu współpracującego, Strony uzgodnią sposób i zasady rozliczenia ilości transportowanego gazu w Systemach współpracujących.

7. W przypadku gdy prace wymagają dodatkowego uzgodnienia z Operatorem Systemu Przesyłowego (OSP) lub ZUD, wszelkich działań w tym zakresie dokonuje przedstawiciel Strony inicjującej prace, informując „na bieżąco” o ich przebiegu drugą Stronę.
8. W przypadku realizowanych prac remontowych lub modernizacyjnych, Strony będą się porozumiewać za pośrednictwem danych kontaktowych z **Załącznika Nr 5** do MUD co do zakresu świadczonych usług operatorskich (m.in. zmiany ciśnienia dystrybucji gazu, przerwy lub ograniczenia w dystrybucji gazu na połączeniu Systemów współpracujących, itp.), co nie wymaga zmiany warunków Porozumienia.
9. Strony będą się wzajemnie informować o planowanych odbiorach technicznych, po przeprowadzonym remoncie lub modernizacji danego obiektu na połączeniu Systemów współpracujących, najpóźniej w terminie 5 dni roboczych przed rozpoczęciem prac komisji odbiorowej. Strony uzgodnią wielkość nastawy ciśnienia wyjściowego na włączanym obiekcie w trybie dyspozytorskim, nie później niż na 3 (trzy) dni robocze przed uruchomieniem MFPWY_{OSDW} lub MFPWE_{OSDW}.
10. Strony dołożą wszelkich starań aby prace remontowe lub modernizacyjne stacji gazowych wykonywane były w okresie od 31 marca do 31 października każdego roku.

§ 9. ZASADY POSTĘPOWANIA I WYMIANY INFORMACJI W ZAKRESIE REALIZACJI PROCEDUR UDZIELANIA DOSTĘPU DO SIECI

1. Strony każdorazowo i niezwłocznie, ale nie później, niż 5 dni po rozpatrzeniu wniosku, przekazują sobie nawzajem, w formie pisemnej, informacje o rozpatrzonych wnioskach o świadczenie usługi dystrybucyjnej bądź o zmianie obowiązującej Umowy dystrybucyjnej, o ile z danych zawartych we wniosku wynika, że realizacja takiej usługi w systemie jednej Strony zmieni warunki świadczenia usług dystrybucji Paliwa gazowego w Systemie współpracującym drugiej Strony.
2. Informacje, o których mowa w ust. 1, powinny zawierać opis zmian, jakie mogą zaistnieć w Systemie współpracującym w wyniku realizacji wniosku o świadczenie usługi dystrybucyjnej lub zmianie obowiązującej umowy dystrybucyjnej, a także te dane dotyczące zlecającego usługę, których przekazanie nie jest ograniczone umową zawartą przez Stronę lub obowiązującymi przepisami.

§ 10. ZASADY WYMIANY INFORMACJI O PLANOWANYCH INWESTYCACH MAJĄCYCH WPŁYW NA WARUNKI PRACY SYSTEMU WSPÓŁPRACUJĄCEGO

1. Strony wymieniają się pisemnie informacjami dotyczącymi planowanych przez siebie lub przez podmioty trzecie inwestycji, jeżeli te inwestycje będą wpływać na warunki pracy Systemów współpracujących.
2. Strony po zatwierdzeniu rocznych planów działalności gospodarczej przeکاżą wzajemnie informacje o planowanych pracach do wykonania, wskazanych w ust. 1.
3. Przekazywane informacje, o których mowa w ust. 1, powinny zawierać krótki opis inwestycji i jej wpływu na warunki pracy Systemu współpracującego.
4. Informacje, o których mowa w ust. 1 obejmują w szczególności:
 - 1) planowane inwestycje związane z rozwojem sieci gazowej Strony, w szczególności te, które zostały uwzględnione w Planie Rozwoju Strony,
 - 2) inwestycje planowane lub realizowane przez strony trzecie, które będą w przyszłości związane z koniecznością rozbudowy systemu gazowego Strony.
5. W obszarze planowanych inwestycji rozwojowych, stwarzających możliwości rozszerzenia współpracy pomiędzy Stronami, Strony dołożą starań, aby ich zamierzenia inwestycyjne były wzajemnie uzgodnione i skoordynowane.

§ 11. ZASADY WSPÓŁPRACY W ZAKRESIE PRZYŁĄCZANIA NOWYCH PUNKTÓW – POŁĄCZEŃ SYSTEMÓW WSPÓŁPRACUJĄCYCH

1. Nowe punkty połączenia Systemów współpracujących powstają w wyniku realizacji umów o przyłączenie zawieranych pomiędzy Stronami. Umowy o przyłączenie będą zawierane w oparciu o aktualne warunki przyłączenia i zgodnie z obowiązującymi procedurami określonymi w IRiESD OSD oraz przepisami prawa.
2. W przypadku wystąpienia OSD z wnioskiem o przyłączenie do istniejącej sieci OSDW, OSDW określa warunki przyłączenia do istniejącego punktu w systemie dystrybucyjnym. Jeżeli nie ma możliwości przyłączenia w istniejącym punkcie systemu dystrybucyjnego, wówczas OSDW może określić warunki przyłączenia dla nowego punktu w miejscu uzgodnionym z OSD.
3. W przypadku wystąpienia OSDW z wnioskiem o przyłączenie do istniejącej sieci OSD, OSD określa warunki przyłączenia do istniejącego punktu w Systemie dystrybucyjnym. Jeżeli nie ma możliwości przyłączenia w istniejącym punkcie Systemu dystrybucyjnego, wówczas OSD może określić warunki przyłączenia dla nowego punktu w miejscu uzgodnionym z OSDW.
4. Strony będą się wzajemnie informować o planowanych odbiorach technicznych, po realizacji danego przyłączenia, w terminie pięciu (5) dni roboczych przed planowanym terminem odbioru technicznego.

§ 12. ZASADY WYMIANY INFORMACJI POMIĘDZY SŁUŻBAMI DYSPOZYTORSKIMI ORAZ POSTĘPOWANIA W SYTUACJI AWARII MAJĄCEJ WPŁYW NA FUNKCJONOWANIE SYSTEMU WSPÓLPRACUJĄCEGO, A TAKŻE W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAKŁÓCEŃ JAKOŚCI PALIWA GAZOWEGO MAJĄCYCH WPŁYW NA PRACĘ SYSTEMU WSPÓLPRACUJĄCEGO

1. Dyspozycjami koordynującymi wszelkie działania w zakresie prowadzenia ruchu na połączeniu Systemów współpracujących są:
 - 1) ze strony OSD – Oddziałowa Dyspozycja Gazu właściwa dla terenu działania OSDW lub Centralna Dyspozycja Gazu, gdy koordynacja dotyczy więcej niż jednego Oddziału OSD, zgodnie z kompetencjami,
 - 2) ze strony OSDW – [***],
2. W szczególności Dyspozycje są uprawnione do:
 - 1) prowadzenia uzgodnień w zakresie terminów prac gazoniebezpiecznych, mających wpływ na przepływ gazu na połączeniu Systemów współpracujących,
 - 2) wymiany informacji dotyczących:
 - a) nieprawidłowości pracy stacji gazowych na połączeniu Systemów współpracujących lub innych stacji mających wpływ na pracę Systemu współpracującego,
 - b) nieprawidłowej pracy Układów pomiarowych stacji gazowych na połączeniu Systemów współpracujących lub innych stacji mających wpływ na pracę Systemu współpracującego,
 - c) parametrów jakościowych Paliw gazowych na połączeniu Systemów współpracujących, w tym poziomu nawonienia, mających wpływ na pracę Systemu współpracującego.
3. Dane kontaktowe Dyspozycji wraz z numerami telefonów oraz wykazem osób uprawnionych do przekazywania informacji w trybie dyspozytorskim oraz współpracy pomiędzy Stronami zostały określone w **Załączniku Nr 5** do MUD.
4. W przypadku wystąpienia w Systemie dystrybucyjnym OSD Awarii, która może oddziaływać na system dystrybucyjny OSDW, Dyspozycja OSD niezwłocznie przekazuje Dyspozycji OSDW informacje o jej zakresie oraz wpływie na parametry pracy systemu OSDW i uzgadnia tryb dalszego postępowania.
5. W przypadku wystąpienia w systemie dystrybucyjnym OSDW Awarii, która może oddziaływać na System dystrybucyjny OSD, Dyspozycja OSDW niezwłocznie przekazuje Dyspozycji OSD informacje o jej zakresie oraz o wpływie na parametry pracy systemu OSD i uzgadnia tryb dalszego postępowania.

6. W przypadku wystąpienia poważnych zakłóceń w pracy Systemów współpracujących zarówno po stronie OSD jak i OSDW, Dyspozycje OSD i OSDW będą wymieniać informacje w trybie określonym w ust. 4 - 5.
7. W trakcie usuwania Awarii w systemie OSD lub OSDW przekazywanie informacji i dokonywanie uzgodnień pomiędzy Dyspozycjami OSD i OSDW powinno odbywać się niezwłocznie. Dyspozycje uzgadniają w szczególności konieczne zmiany parametrów pracy obiektów wpływających na pracę Systemów współpracujących.
8. W czasie prowadzenia prac związanych z usuwaniem Awarii w Systemie współpracującym, wymagających współdziałania ze służbami eksploatacyjnymi drugiej Strony, kierowanie akcją usuwania Awarii obejmuje Strona, w systemie której wystąpiła Awaria.
9. W przypadku powzięcia informacji o wystąpieniu Awarii w Systemie współpracującym drugiej Strony, Dyspozycja Strony, która powzięła taką informację przekazuje ją niezwłocznie Dyspozycji drugiej Strony. W takim przypadku Dyspozycje niezwłocznie ustalają zakres niezbędnej współpracy w usuwaniu Awarii.
10. Wszelkie zmiany dotyczące kierunku przepływu lub wartości ciśnienia na połączeniu Systemów współpracujących, wymagają uzgodnień w trybie dyspozytorskim pomiędzy Dyspozycjami.
11. W przypadku, gdy jedna ze Stron uzyska informację, o wprowadzeniu lub prawdopodobieństwie wprowadzenia do systemu należącego do drugiej Strony Paliwa gazowego o parametrach jakościowych niezgodnych z przepisami prawa, Strona ta, w Trybie dyspozytorskim poinformuje o tym drugą Stronę.
12. Strona może odmówić przyjęcia do systemu dystrybucyjnego Paliwa gazowego, które nie spełnia wymagań jakościowych określonych przepisami obowiązującego prawa.
13. Wznowienie odbioru paliwa nastąpi do 1 (jednej) godziny, od momentu dokonania zgłoszenia przez Dyspozycję Strony dostarczającej Paliwo gazowe, spełnienia wymagań jakościowych, o których mowa ust. 2, na podstawie danych z Chromatografu lub w wyniku badań laboratoryjnych.

§ 13. ZASADY EKSPLOATACJI I UŻYTKOWANIA CHROMATOGRAFÓW STOSOWANYCH DO ROZLICZEŃ

1. Właściciel Chromatografu zainstalowanego w MFPWY_{OSW} lub MFPWE_{OSW} jest zobowiązany do prowadzenia eksploatacji Chromatografu zgodnie z zaleceniami producenta.
2. Właściciel Chromatografu zobowiązuje się do:
 - 1) umożliwienia drugiej Stronie udziału w sprawdzeniu okresowym Chromatografu, a po jej wykonaniu, do przekazywania kopii protokołu z tego sprawdzenia drugiej Stronie,
 - 2) informowania drugiej Strony o przypadku awarii Chromatografu lub o stwierdzenia jego nieprawidłowej pracy,
 - 3) po usunięciu awarii Chromatografu lub po jego ponownym uruchomieniu do przesłania drugiej Stronie kopii protokołu naprawy i analizy badań porównawczych lub informacji o przyczynach wyłączenia Chromatografu,
 - 4) informowania drugiej Strony o planowanych przerwach w działaniu Chromatografu,
 - 5) udostępnienia drugiej Stronie punkt poboru gazu w celu umożliwienia poboru próbki.

§ 14. ZASADY OKREŚLANIA WARTOŚCI CIEPŁA SPALANIA ORAZ POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU AWARII CHROMATOGRAFU

1. Średniomiesięczna wartość ciepła spalania dla wszystkich MFPWY_{OSW} lub MFPWE_{OSW} niewyposażonych w Chromatograf będzie wyznaczana na podstawie danych otrzymanych od Strony dostarczającej Paliwo gazowe.
2. W przypadku awarii Chromatografu trwającej do 30 dni wartości Ciepła spalania dla brakujących dni będą uzupełniane wartością z dnia poprzedniego kiedy Chromatograf działał prawidłowo,

a w przypadku dłuższych awarii wymagany jest pomiar jak w ust. 1 i uzupełnienie tą wartością brakujących danych.

3. W przypadku bezawaryjnego działania Chromatografu w całym okresie rozliczeniowym, określenie wartości Ciepła spalania będzie następować na podstawie wskazań Chromatografu, jako średnia ważona z wykonanych dobowych pomiarów ciepła spalania i przepływów.
4. Strona dostarczająca Paliwo gazowe zobowiązana jest do przekazania prawidłowej wartości Ciepła spalania, wyznaczonego w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa. Strona dostarczająca Paliwo gazowe zobowiązana jest do pokrycia szkód drugiej Stronie jakie mogą powstać w przypadku podania nieprawidłowej wartości Ciepła spalania.

§ 15. ZASADY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKACH WPROWADZANIA OGRANICZEŃ W POBORZE GAZU ZIEMNEGO, W TYM W SZCZEGÓLNOŚCI ZASADY PRZEKAZYWANIA INFORMACJI W TRAKCIE OBOWIĄZYWANIA OGRANICZEŃ W POBORZE GAZU ZIEMNEGO

1. W sytuacji wprowadzenia ograniczeń w poborze gazu ziemnego, OSDW realizuje obowiązki na zasadach określonych w Ustawie o zapasach i Rozporządzeniu oraz zawartych w innych aktach prawnych i dokumentach dotyczących tych ograniczeń.
2. OSDW realizuje obowiązki, w ramach prowadzenia procesu ograniczeń w poborze gazu ziemnego, w zakresie i na zasadach określonych w Ustawie o zapasach i Rozporządzeniu oraz w innych aktach prawnych i dokumentach dotyczących ograniczeń w poborze gazu ziemnego.

§ 16. PRAWA I OBOWIĄZKI STRON W ZAKRESIE UTRZYMANIA PARAMETRÓW DOSTAW PALIW GAZOWYCH DO LUB Z SIECI OSDW

1. OSD obowiązany jest do utrzymywania w MFPWY_{OSDW} parametrów sieci na poziomie, który określa **Załącznik Nr 1** do Porozumienia.
2. OSD utrzymuje w MFPWY_{OSDW}, zasilanym z sieci gazowej o ciśnieniu poniżej 0,5 MPa, nawonienie gazu ziemnego na poziomie min. 15 mg/m³.
3. OSDW zapewnia utrzymanie parametrów nawonienia gazu ziemnego odebranego w MFPWY_{OSDW} zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
4. OSDW obowiązany jest do utrzymywania w MFPWE_{OSDW} parametrów sieci na poziomie, który określa **Załącznik Nr 1** do Porozumienia.

§ 17. PRAWA I OBOWIĄZKI STRON W ZAKRESIE EKSPLOATACJI UKŁADÓW POMIAROWYCH, ZASADY PROWADZENIA KONTROLI UKŁADÓW POMIAROWYCH ORAZ PROWADZENIA ROZLICZEŃ

1. Za prawidłową eksploatację oraz dobór Układu pomiarowego w MFPWY_{OSDW} lub MFPWE_{OSDW} odpowiada Strona, która jest właścicielem Układu pomiarowego.
2. Pomiar objętości Paliwa gazowego stanowiący podstawę do rozliczeń pomiędzy Stronami realizowany będzie wg postanowień Porozumienia oraz wg zasad określonych w Polskich Normach i przepisach prawa.
3. Strona będąca właścicielem Układu pomiarowego zobowiązuje się utrzymywać jego sprawność w sposób ciągły i niezawodny, przy zachowaniu obowiązujących wymagań technicznych i prawnych, a także jest odpowiedzialna za eksploatację, konserwację oraz remonty tego układu, w sposób gwarantujący niezawodność i poprawność ich funkcjonowania.
4. Strona będąca właścicielem Układu pomiarowego, którego wskazania stanowią podstawę do prowadzenia rozliczeń pomiędzy Stronami umożliwi drugiej Stronie, na jej żądanie, dostęp do tego układu i dokonanie na koszt tej drugiej Strony sprawdzenia tego układu w terminie nie dłuższym niż pięciu (5) dni roboczych od otrzymania powiadomienia o chęci przeprowadzenia kontroli.

5. Strona będąca właścicielem Układu pomiarowego, którego wskazania stanowią podstawę rozliczeń pomiędzy Stronami, kompletuje poniższe dokumenty i na każdy wniosek przekazany zgodnie z danymi kontaktowymi określonymi w **Załączniku Nr 5** do MUD, udostępnia je drugiej Stronie:
 - 1) dokumentację techniczną MFPWY_{OSDW} lub MFPWE_{OSDW} łącznie z atestami i świadectwami dotyczącymi Układu pomiarowego,
 - 2) protokoły sprawdzeń Układu pomiarowego,
 - 3) książki pracy Układu pomiarowego, do której wpisywane będą wszelkie ingerencje, zmiany wartości stałych w przelicznikach, naprawy, wymiany regulacje oraz wykaz plomb i zabezpieczeń.
6. Strona będąca właścicielem Układu pomiarowego, którego wskazania stanowią podstawę dla rozliczeń pomiędzy Stronami, na każdorazowe żądanie pisemne drugiej Strony umożliwia wykonanie odczytów z przeliczników i rejestratorów przez służby drugiej Strony.
7. Strona będąca właścicielem Układu pomiarowego umożliwia drugiej Stronie instalację własnego układu transmisji danych, w przypadku braku urządzeń telemetrycznych w tym punkcie.
8. Strona będąca właścicielem Układu pomiarowego wyposażonego w gazomierz kontrolny/rezerwowy na każdorazowe żądanie drugiej Strony udostępnia jej dane rejestrowane w przeliczniku współpracującym z gazomierzem kontrolnym/rezerwowym.
9. Strona będąca właścicielem Układu pomiarowego, którego wskazania stanowią podstawę dla rozliczeń pomiędzy Stronami, jest zobowiązana do archiwizowania rejestrowanych danych pomiarowych przez okres pięciu (5) lat.
10. Każda ze Stron ma prawo do założenia plomby na Układzie pomiarowym, którego wskazania stanowią podstawę dla rozliczeń pomiędzy Stronami, bez względu na to, której ze Stron przysługuje prawo własności lub inny tytuł prawny do tego układu.
11. Strony zobowiązane są do niezwłocznego informowania drugiej Strony o każdorazowym naruszeniu plomby założonej na Układzie pomiarowym, a także o wadach lub usterkach w działaniu układu.
12. Strony mają prawo być obecne podczas wykonywania czynności takich jak wymiana, naprawa, regulacja i kontrola Układu pomiarowego, z wyłączeniem sytuacji awaryjnej, przy wystąpieniu których nie było możliwości powiadomienia drugiej Strony. Strony poinformują się wzajemnie o planowanych czynnościach określonych w zdaniu poprzedzającym, z wyprzedzeniem co najmniej dziesięciu (10) dni roboczych, a w sytuacjach awaryjnych niezwłocznie po zaistnieniu tej sytuacji.
13. W przypadku, gdy jedna ze Stron zgłasza zastrzeżenia co do poprawności działania Układu pomiarowego, a wykonane sprawdzenie działania tego układu nie potwierdzi zastrzeżeń odnośnie błędnego jego działania, Strona zgłaszająca zastrzeżenia pokrywa koszty poniesione w związku z czynnościami sprawdzającymi związanymi z dokonaniem zgłoszenia zastrzeżenia.
14. W przypadku konieczności wyłączenia z pracy ciągu pomiarowego roboczego (rozliczeniowego) jego funkcję przejmuje ciąg pomiarowy kontrolny lub rezerwowy (dotyczy układów U2 lub U3).
15. Rodzaje i kontrola Układów Pomiarowych:
 - 1) W stacjach gazowych na połączeniu Systemów współpracujących stosuje się trzy (3) rodzaje Układów pomiarowych: U-1, U-2 i U-3, w zależności od wielkości strumienia objętości przepływającego gazu. Dla maksymalnego strumienia objętości gazu w warunkach normalnych do 5000 m³/h włącznie, należy stosować Układ pomiarowy U-1. W układzie tym może znajdować się jeden lub kilka ciągów pomiarowych roboczych. Ciągi pomiarowe mogą mieć taką samą lub zróżnicowaną przepustowość. Gdy nie jest możliwe przerwanie dostaw gazu do odbiorcy i nie zainstalowano rezerwowego ciągu pomiarowego, w układzie U-1 należy przewidzieć ciąg obejściowy. Jeżeli przewidywany maksymalny strumień objętości gazu w warunkach normalnych jest większy niż 5000 m³/h i nie przekracza 50000 m³/h, należy stosować Układ pomiarowy U-2. Układ pomiarowy U-2 składa się z jednego lub kilku ciągów pomiarowych roboczych oraz jednego ciągu pomiarowego kontrolnego, którego zadaniem jest kontrola każdego z ciągów roboczych. Ciąg pomiarowy kontrolny powinien być włączany w szereg z ciągami pomiarowymi roboczymi, a jego przepustowość powinna

pozwolić na kontrolę każdego z ciągów pomiarowych roboczych. Dla przewidywanego maksymalnego strumienia objętości gazu w warunkach normalnych powyżej 50000 m³/h należy stosować Układ pomiarowy U-3. Układ ten składa się z jednego lub kilku ciągów pomiarowych roboczych oraz jednego ciągu pomiarowego rezerwowego. W każdym ciągu pomiarowym roboczym oraz rezerwowym jest zainstalowany gazomierz roboczy oraz połączony z nim szeregowo gazomierz kontrolny. Zadaniem układu U-3 jest porównywanie na bieżąco wyników wskazań gazomierza roboczego z wynikami wskazań gazomierza kontrolnego. Dla strumieni objętości kwalifikujących pomiar do układu typu U-1 dopuszcza się zastosowanie Układu pomiarowego U-2 lub U-3, a do U-2 zastosowanie układu typu U-3.

- 2) Jeżeli zostanie stwierdzone, że różnica pomiędzy wskazaniem przyrostu objętości gazomierza roboczego i kontrolnego w Układzie Pomiarowym U-3 odniesiona do warunków normalnych przekracza 2,0% objętości godzinowej, to należy:
 - a) wyłączyć z pracy ciąg pomiarowy roboczy i włączyć ciąg pomiarowy rezerwowy,
 - b) wykonać pełne sprawdzenie układu gazomierza roboczego lub kontrolnego zainstalowanych na ciągu roboczym,
 - c) w przypadku gdy sprawdzenie pełne wykaże prawidłową pracę skontrolowanych urządzeń, należy wykonać sprawdzenie gazomierza roboczego i kontrolnego (zdjęcie charakterystyki metrologicznej) i w razie potrzeby wykonać legalizację gazomierzy,
 - d) po usunięciu przyczyn rozbieżności wskazań na ciągu pomiarowym roboczym, należy wyłączyć ciąg pomiarowy rezerwowy i włączyć do pracy ciąg pomiarowy roboczy.
- 3) Jeżeli zostanie stwierdzone, że różnica pomiędzy wskazaniem przyrostu objętości gazomierza roboczego i rezerwowego pracujących w układzie szeregowym (jako gazomierz kontrolny) w Układzie Pomiarowym U-2 odniesiona do warunków normalnych, przekracza 2,0% objętości godzinowej, to należy:
 - a) wyłączyć z pracy ciąg pomiarowy roboczy i współpracujący z nim szeregowo ciąg rezerwowy i włączyć następny ciąg pomiarowy rezerwowy (jeżeli MFPWY_{OSDW} lub MFPWE_{OSDW} posiada więcej niż jeden ciąg rezerwowy),
 - b) wykonać w terminie do 5 dni roboczych pełne sprawdzenie układu gazomierza roboczego lub rezerwowego pracującego w szeregu,
 - c) w przypadku gdy sprawdzenie pełne wykaże prawidłową pracę skontrolowanych urządzeń, należy wykonać sprawdzenie gazomierza roboczego i rezerwowego (zdjęcie charakterystyki metrologicznej) i w razie potrzeby wykonać legalizację gazomierzy,
 - d) po usunięciu przyczyn rozbieżności wskazań na ciągu pomiarowym roboczym i współpracującym z nim w szeregu ciągu rezerwowym, należy wyłączyć dodatkowy ciąg pomiarowy rezerwowy i włączyć do pracy ciąg pomiarowy roboczy i współpracujący z nim jako kontrolny ciąg rezerwowy.
- 4) Jeżeli istnieje podejrzenie, że ciąg roboczy Układu pomiarowego typu U-2 błędnie wskazuje przyrost objętości w odniesieniu do warunków normalnych, to należy:
 - a) włączyć w szereg z ciągiem roboczym ciąg rezerwowy na okres minimum 5 dni roboczych. Jeżeli różnica pomiędzy wskazaniem przyrostu objętości gazomierza roboczego i rezerwowego odniesione do warunków normalnych, przekroczy 2,0% objętości godzinowej należy wyłączyć z pracy ciąg pomiarowy roboczy i włączyć do pracy ciąg pomiarowy rezerwowy, w przeciwnym razie wyłączyć ciąg rezerwowy,
 - b) wyłączyć z pracy ciąg pomiarowy roboczy i włączyć do pracy ciąg pomiarowy rezerwowy,
 - c) wykonać pełne sprawdzenie układu gazomierza roboczego zainstalowanego na ciągu roboczym,
 - d) w przypadku gdy sprawdzenie pełne wykaże prawidłową pracę skontrolowanych urządzeń, należy wykonać sprawdzenie gazomierza roboczego (zdjęcie charakterystyki metrologicznej) i w razie potrzeby wykonać legalizację gazomierzy,
 - e) po usunięciu przyczyn rozbieżności, należy włączyć do pracy ciąg pomiarowy roboczy.

- 5) Jeżeli istnieje podejrzenie, że ciąg roboczy Układu pomiarowego typu U-1 błędnie wskazuje przyrost objętości w odniesieniu do warunków normalnych, to należy:
 - a) w terminie maksimum pięciu (5) dni roboczych wykonać pełne sprawdzenie układu gazomierza roboczego zainstalowanego na ciągu roboczym,
 - b) w przypadku gdy sprawdzenie pełne wykaże prawidłową pracę skontrolowanych urządzeń, należy wykonać sprawdzenie gazomierza roboczego (zdjęcie charakterystyki metrologicznej) i w razie potrzeby wykonać legalizację gazomierzy. W miejsce zdemontowanego do sprawdzenia gazomierza należy zamontować gazomierz zastępczy,
 - c) po usunięciu przyczyn rozbieżności, należy wymienić gazomierz zastępczy na gazomierz roboczy.
 - 6) Jeżeli sprawdzenie Układu pomiarowego, o którym mowa w pkt 2), wykaże błędne działanie tylko i wyłącznie układu gazomierza kontrolnego za okres od chwili wystąpienia zakłóceń do rozliczeń należy przyjąć wskazania układu gazomierza roboczego.
 - 7) Jeżeli sprawdzenie Układu pomiarowego, o którym mowa w pkt 2), wykaże błędne działanie układu gazomierza roboczego przy jednoczesnym poprawnym działaniu układu gazomierza kontrolnego, za okres od chwili wystąpienia zakłóceń do rozliczeń należy przyjąć wskazania układu gazomierza kontrolnego.
 - 8) Jeżeli sprawdzenie Układu pomiarowego, o którym mowa w pkt 2), wykaże błędne działanie gazomierza roboczego (U-1), układów obu gazomierzy tj. roboczego i kontrolnego (U-2 i U-3), następuje korekta obejmująca przedział czasu od chwili wystąpienia zakłóceń w pracy Układu pomiarowego do dnia usunięcia przyczyn błędnego działania Układu pomiarowego lub do chwili przełączenia na ciąg rezerwowy.
16. Strony będą się wzajemnie informować, z wyprzedzeniem o planowanych zmianach w Układach pomiarowych zamontowanych w MFPWY_{OSDW} lub MFPWE_{OSDW}, w formie pisemnej. W przekazywanej informacji należy zawrzeć co najmniej następujące informacje:
- 1) nazwę MFPWY_{OSDW} lub MFPWE_{OSDW}, gdzie planowana jest zmiana,
 - 2) przewidywany termin przeprowadzenia zmiany,
 - 3) zakres przewidywanych zmian,
 - 4) typy i dane techniczne planowanych do wymiany lub montażu nowych urządzeń.
17. Strona poinformowana o zmianach ma prawo w terminie piętnastu (15) dni roboczych wnieść swoje uwagi do przewidywanych zmian w Układach pomiarowych, o których mowa w ust. 16, które powinny być rozpatrzone przez drugą Stronę w formie pisemnej.
18. W celu włączenia do rozliczeń nowych punktów na połączeniu Systemów współpracujących, Strony będą przekazywały sobie wzajemnie, nie później niż na 14 dni przed dniem rozpoczęcia rozliczeń, dokumenty niezbędne do weryfikacji stanu technicznego nowych punktów:
- 1) protokół odbioru technicznego,
 - 2) protokoły z kontroli metrologicznej Układów pomiarowych,
 - 3) schemat obiektu z widocznymi elementami Układu pomiarowego.
19. Strona będąca właścicielem Układów pomiarowych zobowiązana jest do przygotowania rocznego harmonogramu kontroli tych układów, który przekazywany będzie drugiej Stronie w terminie do 31 grudnia roku poprzedzającego rok objęty harmonogramem. W rocznym harmonogramie kontroli terminy kontroli powinny być określone z dokładnością do tygodnia kalendarzowego.
20. Strony są zobowiązane umożliwić przedstawicielom drugiej Strony udział w planowanych kontrolach Układów pomiarowych na połączeniu Systemów współpracujących oraz w innych pracach mających wpływ na działanie Układów pomiarowych. W tym celu Strony będą się wzajemnie informować o planowanych kontrolach oraz pracach z wyprzedzeniem pozwalającym na wzięcie udziału w pracach przedstawicieli drugiej Strony.

§ 18. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Niniejsze Porozumienie jest integralną częścią MUD.
2. Wszelkie zmiany Porozumienia wymagają dla swej ważności formy pisemnej, o ile Porozumienie nie stanowi inaczej i następują na zasadach określonych w MUD.
3. Zmiana treści Załączników do Porozumienia nie wymaga zmiany Porozumienia. Zmiana treści Załączników będzie uzgadniana przez następujących przedstawicieli Stron:
 - 1) Po stronie OSD:
 - a) Dyrektor Departamentu Transportu Gazu – Wojciech Laszuk,
 - b) Z-ca Dyrektora Transportu Gazu – Grzegorz Bartoszewski.
 - 2) Po stronie OSDW:
 - a) [***],
 - b) [***].
4. Zmiana w/w przedstawicieli Stron nie wymaga zmiany Porozumienia. Wymagane jest jedynie pisemne poinformowanie drugiej Strony o zmianie przedstawicieli danej Strony.

§ 19. ZAŁĄCZNIKI

Integralną część Porozumienia stanowią następujące załączniki:

- Załącznik Nr 1** Wykaz MFPWY_{OSDW} lub MFPWE_{OSDW}.
- Załącznik Nr 2** Zbiorczy protokół rozliczeniowy.
- Załącznik Nr 3** Granica własności pomiędzy systemami OSD i OSDW.

PODPISY:

OSD:

OSDW:

Załącznik Nr 1

Wykaz punktów wyjścia z systemu dystrybucyjnego OSD będących punktami wejścia do systemu dystrybucyjnego OSDW

Lp.	ID punktu wyjścia z systemu OSD	Nazwa punktu wyjścia z systemu OSD	Rodzaj gazu	Moc zamówiona [kWh/h]	Przepustowość stacji gazowej [m ³ /h]	Przepustowość stacji gazowej [kWh/h]	Qmin [kWh/h]	Minimalne ciśnienie dostawy - zima [MPa]	Minimalne ciśnienie dostawy - lato [MPa]	Maksymalne ciśnienie dostawy [MPa]	Oddział
1											
2											
3											
4											
5											

Wykaz punktów wejścia do systemu dystrybucyjnego OSD będących punktami wyjścia z systemu dystrybucyjnego OSDW

Lp.	ID punktu wyjścia z systemu OSD	Nazwa punktu wyjścia z systemu OSD	Rodzaj gazu	Moc zamówiona [kWh/h]	Przepustowość stacji gazowej [m ³ /h]	Przepustowość stacji gazowej [kWh/h]	Qmin [kWh/h]	Minimalne ciśnienie dostawy - zima [MPa]	Minimalne ciśnienie dostawy - lato [MPa]	Maksymalne ciśnienie dostawy [MPa]	Oddział
1											
2											
3											
4											

Załącznik Nr 3

Granica własności pomiędzy systemami OSD i OSDW

Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. oraz(nazwa OSDW) ustalają zgodnie, iż granica własności pomiędzy systemami obu Operatorów przebiega	
Odpowiedzialność Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. sięga do	
Odpowiedzialność (nazwa OSDW) sięga od	
Podpis OSD	Podpis OSDW